

GÓRZ

Miała Wa w žęcym górz? Ale taczi prôwdżewi? Że czerwionô gãba sã robi a rãce lôtajã? Czej kliniemë jak szewiec abò biedrowô sprzedôwcka? Rzucómë statkama, pãcómë dwiërzama, wëdzérómë sã na lëdzy a łazymë òdnãd-donãd? Żelë nié, tej gratulëjë! Czej jo – witôjta w karnie LĚDZY Z GÓRZĂ. Co lëdzy denerwùje, wkùrzô, wdiòbliwô? Colemało wszëtkò. Mówiã, że czej rôz w miesãdzu na bialczy przëchòdzy taczi czas – tak prawie je. Ale chłopi tuwò bez winë nie sã. Chòcle temù, że òni takcos ni mają. A równoupraw(n)ienié je. Niech tej chłopi téz pòcerpiã na króla!

Chcemë òstawić bialczy a zajmnać sã nym skażonym zortã lëdztwa – chłopama prawie. Na co taczi prosti chłop mòże mieć górz? Chcemë wżãc pierszëgò z rëdзи: méter òsmëdzëszãt trzë, grëbé òkùlòrë i nié leno òne, sapie, chrapie a sã drapie... Tónk.

Tónk nie lëdò, czej chto przed nim za pòma-łu aùtofã jedze. Karã so kùpie! Chto cë dôł prawò jazdë?! Jesz jednã mùcã so wsadzë! Wrëk! Bùc! Dołemón! Lelek! Glem-da! Wó! Zdechłón! A jesz pôrã słów z „kù” a „pier” a „jeb” sã czëje, żlë chto z Tónkã w aùtole wëłãdëje.

Tónk ni mòże zgarac na to, że państwò wié òd niego lepi, co je dlò Tónka lepszë. Że ni mòże zgasëc widów w swòji tojotce, czej je widno. Że mùsi pasë zapinac. Co to kògò òbchòdzy, czë òn bez rutã wëpadnie, czë gò strażòcë z blachë wëcynac bãdã?! Jegò zdrowié, jegò žëcé! Złòscy sã, że ni mòże sã sóm bróniec przed złima lëdzama: rabùsznikama, gwòtcëcelama a mòrdarzama. Państwò mù nie dozwołiwò swòbòdno kùpiac barni, bò pewno bë so jakã krziwdã zrobił... A zli lëdze mògã wszëtkò bez pòzwòleniò! A jesz jak taczëgò złodzeja panewkã w łeb trafi òbczas rabùnkù – jesz do sòdzë człowiek pùdze, bò kòzdi mòże sobie pòjužno w Pòlsce pò cëzy kùchnie chòdzëc! Żebë chòcò taczi kradélc statczy przë leżnoscë òmił...

Tónk je nerwës, bò mùsi žëc na bórğ. Że bële dzëwczã za bankòwim tómbakã mòże mù zazdrzëc na kònto, a taczë miec mùsi, bò jinaczi ni mòżna dawac wiplatë, jak leno przelewajãcë. Nie widzy sã jemù, że z jegò cãżkò zarobionëch dëtków państwò dôwò na

rozmajitëch nierobijòszów, lewùsów, co so robòtë ni mògã nalezc.

Tónk je zli na to, że sã głupé przepisë. Chcemë wżãc instrukcjò BHP òd schòdaniò pò dròbce... Jakbë człowiek nie wiedzòł, jak sã pò dròbce zlòżò... Głupi i tak z ni nick nie zrozmiëje, a mądri ji nie brëkùje. Tec instrukcje nie sã òd te, cobë z nich sã czegò nauczëc, ale pò to, żebë czej sã co stónie – winã miòł ten, co kùpił a instrukcje nie przeczëtòł. Chòdzy ò òdpòwiedzalnòtã. I òdszkòdowanié, jaczë bë mùszòł zapłacëc producent dròbce, czejbë chto z ni spòdł. Wigòdni je kòzac tësãcóm lëdzy zlòżac pò dròbce zgòdno z instrukcjã. Nie bëłobë proscy napisac, że taczë a taczë statczy nie sã dlò głëpélów a chtò to kùpi a sã nima krziwdã robi – sóm mò winã? Tónk sã bùntëje, bò mësli, że mò swój rozëm, a ùczëc sã chce nié z instrukcje a na cëzëch a swòjich błãdach.

Tónk nie zgòdzò sã z mùszëbnym płaceniã tzw. zùsów, to je podatku na robie-nié cëzym lëdzóm dobrze, w tim lékarzenié. Zabiérãjã mù z pensje grëbé dëtczi na tzw. słuźbã zdrowiò, a czej òn mùsi chùtkò jic do doktora – mùsi za to jesz rôz zapłacëc... Nie dzëwi wcale, bò pòde drogã òd ti jegò skłòdzczi wiòldzi dzél jidze na

ùtrżëmanié bańdë ùrzãdników a rozmajitë dlò nich wigòdë... Pòdobno je z pòdatkã na cëzë emeriturë. Sta i sta zlotëch zabiérãjã jemù i temù, co mù robòtã dôwò – na cëzë wiplatë! A òn sóm ni mò żòdny pewnoscë, że cos czedës z emeriturë dostónie, bò przë taczi słuźbie zdrowiò wierã tegò nie dozëje. A docz to je mùszëbnë?! Chto chce, mòże sã ùbezpieczëc dobrowòlno! Nie trzeba lëdzy do te zmusziwac! Chto sã nie ùbezpieczy – jegò sprawa! Tec, do zwierza, to je *homo sapiens* – człowiek rozëmny, nié? A mòże nie je rozëmny, bò do òsmënòstëgò rokù žëcò kòżã mù sã ùczëc w szkołach czësto niepòtrżëbnëch rzëczy? Wiksi dzél tegò, co ùczã w szkołach, je tam leno temù, żebë szkòlny mielë robòtã!

Tónk mò górz na lëdzkã głëpòtã. Nie je mù zòl tëch, co przez swòjã głëpòtã cerpiã. Żãłuje niedowin-né òwce, co sã dôwãjã taczima wilkama pònëkiwac na zgùbã. A ònbarzi żãłuje sóm siebie. I mò ò to górz!

TÓMK FÓPKA

Tónk je zli na to, że sã głupé przepisë. Chcemë wżãc instrukcjò BHP òd schòdaniò pò dròbce... Jakbë człowiek nie wiedzòł, jak sã pò dròbce zlòżò... Głupi i tak z ni nick nie zrozmiëje, a mądri ji nie brëkùje.